

Castellum veneris eller glädie lynder, til ehrborne och högackta hr. Nils ...

Kolmodinus, Ericus Erici,

1 Ic 1658 Lietzen, Nils

National Library
of Sweden

51
105
CASTELLUM VENERIS

Eller

Glädie Lynder/

29

Til

Ehreborne och Högachtad

Hr. Niles Litgens/

Högbetrodde Kungl: Borgmästares

i Åbo Stad/

sampt

hans kärkombne Maka

Den

Ehreborne Gudsfruchtige och Dygdericke

H. Margareta Carls

Dotters/

Hemkomst

Til Åbo/ som skedde/ den 25. Oktob. 1658. Sedan de i Stock-
holm med tilbörliche Ektenffaps Solenniteter/ åbro nåst/

tillförende/ förünierade wordne.

Under wälment tienst/ medh wederbörlich åhra/ aff fordom Dellein/ som
inlöt/ ett barnsligt förtroande til mera warande apparens

Utfaldeligen och i största hast/ ad

Hornianum Haliconis Tribysium

aff

ERICO KOLMODINO SUDERMANNO.

Tryckt i Åbo/ aff Peter Hanson.

1658

En städz i Swealand / Diana sigh förlustar
Och på en lustigh plaan / sin jacht altidh tilrustar /
Ey långt frå Meles strand / finnes en sådan daal /
Så härligh aff natur / beprydd til tusend taal /
Att man sigh ther vpå / ey nogsampt kan förundra
På färgor / lust och frögdh / til tusend sinom hundra.
Hwille Naturen sielff / haat giordt medh egen hand
Grundblommer / sielffwart frögd / konstigt i Swealand.
Affsides / högt han ligger / omhwerffd medh mörkan stogh /
Bärg vpå alla sidor ja Åar och bäcker nogh ;
Sedan en Jemblaagd plaan / besatt medh lunder små
Fulle medh all slagz Diur / som der bland beete gå ;
Kiellor der springa nffe / som i hwar andra stia
Medh tyft och stilla forl / der de sin krolar bryta.
Hwar tiella medh sitt lius / och watens klara glans
Deelar hwart rum sitt klem / medh synlig differens
Som der vohgrafne stå / små rum medh sine bäncker
Konstige / att nu och sigh / ete effier annat läncker :
Bärgzklippor offwan til / afflä Solennes strålar
Så att himmelen blå / rätt baar der nedre prälar /
Pan steter mitt ibland / wakar och altidh stunger
Att Skogen gränar weed / at Trä och quistlar gungar
Allidh är der och gröönt / ey höres der aff Winter
En torff man fruchte att foten på Isen slinter /
Der wijtnar intet gräs / der affstiers inga blommar /
Der warder ey meer seedt / än Majus och hans Sommar /
Foglarna vp i träd / öms quittera medh sin tunga /
Apollo plågar sielff / der medh sin Nymphe stunga /
Att Echo gifwer kall / aff bärget nedh i Daalen

Som

32

Som schöneste Music och speel i Kunga Salen.
Til denne Adle ort / sägs Venus hafwa dragit /
Sådan som Selymus, henne Cypren haer fräntagit
Aff Roser hennes hoff / der bygde strax ett Slåth
Som dee Poeter seede / men ingen meer har fått /
Dite ähr hon vndanflydd ; som ingen komma kan /
Mera än dee Poeter / aff Guda art försan /
Som vchaff Guda art / ähro och Guda lagh
Hwarföre the och niuta / hoos them ett stijcke behagh ;
Mången hafwer arbetat / medh store besvär och stije
Han skulle nu den ähron / vinna och komma dite ;
Thet hafwer doch ey welat / för någon lyckas så /
At hans Naturlige Skapnad / kunde sigh ther begå /
Vchan måste til Löhn / för stor dristigheet skull
Som dödeligh nu är / off swagheet störta full.
Cupido medh sin Boge / holler der stadige wachte
När Venus och Diana medh sitt hoof är på jachte
At ingen skal dite komma och hempta wach bore
Som geer odödligheet / medh krafft och innan fore / !
Doch kommer tu så när ; och Lyckan gifwer wind
Sin råst tu liqwel får / fast Skytten han är blind ;
Medh mindre tigh ähr öde / at tu kant råka på
Then stund thå the allena / fring sine lunder gå /
Then tidh the sigh förlusta / widh sinne tiellor små
Then tidh Cupido laater / sitter och seer vpå /
Then stund the sigh i watten bada och giöra reen
Zå Venus och Diana / trötte sofwa vchan meen ;
Elliest skal tu förnimma / Cupido står på luur
Och medh sin raske pijlat / kieckt lägger tigh i Cuur.
Thersföre then som kommer / och holler an om gunst
Hans mödo ähr förlorad / hans arbete omsunst.
Förgiefwes / thersför ähr / att man lägger på sin

Then fagra ort then frögd / och sätt at slippa in;
Ingen har welat troo / alt detta wara sant
Vthan på Ewentyr / noga försöckt och grant.
The ynge och så hafwa / här vthi giordt sin flit.
Men äbro länge förrastad förän the kummo hift;
Dee gamble hafwa äfwen råkat vthi besvär.
Emedan dee så tråligt / folge hafwa sitt begiär.
Dee giffte en begiera / sp: ssera til den wall
Ty the äbro fast rådde / än tå för högre fall
Äbr alfså ingen til / den ort bistwista mänd
An dee Poeter säll / medh sitt höga förstånd.

T H A L I A.

Jagh hafwer nu så wida reest öfwer siö och sand
Och är nu seen omsider / väkt til denne strand;
Ty sötia vo qwarter / medh hast i detta sin
Tyckes migh wara bäst / för migh och syster min?
Seer någon jagh går sachra / wäller at jagh är trött
Ty seen jagh g: d: frå hambnen / haär ja migh stilla mödt.
är mitt anlete brunt / thet hafwer solen brändt
är jagh och ellist hwij / thet har Amor förbrändt.
Zoo ähe som migh nu kienner / eller min faders bygd
Zan räcke migh sin hand / och hälle then för dygd.

P. 10. 180

J Nympher vthan taal / J Hoaffz inwånarinnor.
J Pläter Edert Ziell / J deilige Gudinnor /
Du Mulne Aura Ää / och du höglärde Stadh
Som Eld och pestilens / har stäl i nedrig grad;
Vp / vp / och war en seen / tin saler tag til wara /
Hoos tigh rätt nu insoor / en aff the Nympher klara.
All tu tigh en förgriper achta när tu går vth /
See til at och din tienst / mä affgå vthan pruu
Fegna henne kierligh / medh buck och reverans
Effter tu hennes vthspräng weet sampe och Eminens.
Ty Menniskan hon bör / sädaua göra Heder
Ja andarna står frjitt fara hift til öf neder /

Do h

23
Doch står i Ederes Skön / dett wänskap at vplåta
Som Ederes Skiepnad wil / ehuru det kan båta /
Ez fordom lika som / hoos Eder en Gudinna
Zilträdde medh behagh / thet jagh wil nu påminna /
Zhen wille j och qwar / hålla medh wänligh låter
Att hon för thet behagh / ey skulle komma åter /
Hwad hende ! war ey länge ? thet kund ey länger tlla /
Ja ! ganska Helicon / seen mände hoos Ser hwila.
Hwillken nu sine grener / der hafwer och så wide
Sampe sine ädle fruchter / om hela landet spridt.
Men Eret loff tringh om wården / för sin anseentlige staat
Haar hon medh eget Namn / nu giordt renominaat.
Sigh stelf hafwer han rotat / och förer dubbelt ståde
Att den nu intet mera / än wyrding stier åth /
Justitia medh Rådzo / bår vp sin wårel bäst
Apollo för sin fröhet / här wyrdas aldra mäst.
Om Venus som Apollo blir / hoos Eder til giäst ;
Omack först i tå få / seen ofwanpå fortreet
Ez alla vngå them / ey kuna jagh wål weet.
I måste ey förtryta / Ser stundem går Emoot.
Efter ingen i wården / weet här til staffa boot /
Wycket måste i tjda / och der til tiga still
Som deras Stat för eder / åhr mycket hög och gill.
Ja Venus allaredo / Apollo igen tienner
Ez skee kan här ey annars / än at the warda wänner ;
Allena the ey blifwa / the föra granlagd hoff
Och willie ey vnbåta sitt eget pris och loff /
Ez hwar Apollo är / dñt sty the Muier all
medh sine konstler frij / Justitia medh skall
Och der som Venus åhr / låter Cupido merckia
Genom the många skätt / som giöra sår och wårkia
Att detta måste j / vndraga vrban quida

2 iij

I wården

I Wården ingen fins / som ey skall något lida.
 Thed skeer medh liden dienst / at the eder beswåra
 Och hafwa så til löhn / en Ewiggh omsprid åhra.
 Uet I och dem förwågra / hoos Eder byggia bo
 Så sinerfjcke andar kan jagh nepligen troo.
 En blifwer icke länge förn Venus effterkommer
 Och skeer thet icke strax / så skeer thet annan sommar.

I N C O L Æ

Ser stigtigt wij betacka för vnderwisning godh
 Uptaga den och wänligh/ vthan föracht och modh.
 Tiden ey meer til låter / höra på Eder stiel
 på stunden wij hienwånta wår förman far wål.

Q. L o p u s

Välkommen aff Ser reesa / Ser Borgmestar/ medh frögd ?
 Ser tilkomst/ sampt och föllie/ war här tilförende rögd ?
 Hoos Venerem i hafwa / jagh hödr/ ehrlangat gunst/ ?
 Wist haer Cupido suswit eller stuit om sunst:
 En vihas hennes Nymphes / ha i wunuit medh priss
 Thet trodd' jagh ey i wintres/ när i reeste aff på is.
 Alt är nu och afflupit / medh pracht och stort beröm
 Thet som migh städze före / kom lika som en dröm.
 Til höga wårst bäst tienar/ beråd/ och tyshheet still
 Behendigheet förvthan / sådane icke see will
 Godt teckn thet til hödr / och en behagligh tidh/
 Ja Solen vith Junfryn/ gör sin Augustum blid;
 The gamble plåga såja / jagh hafwer hödr aff them
 Alt Jungfrun bland all teckn/ är aldrabäst beqwem.
 Ja den som så aff reeser / och gientkommer medh priss
 Zan må seen aldrig ångra / at han foor aff på is:
 Doch beder jagh förtällier / huru Ser reesa gick
 Til dee Mulers Palaz ? hurn Venus Ser vnsid ?

C O N S U L

Swru jagh war framkommen / och der seen fågnat bleff /
 Och huru jagh medh mödo/ vp åth Helicon kleeff
 Förtållia skall jagh tigh/ som thed migh gick i hand
 En aldrigh är så godt/ der åhr ju suure ibland.
 Effter hwar Nattedanz / när hofwet warder tröte
 Moot morgon hvila the / och sofwa alla söte;

Dee sofwä säckere det / vthi det gröne gräs
 Ja wänet ölar sömpn/ som det tasslar och hras ;
 Thee höga trån medh löff/ then tiocka wäll dem täcker
 Att solenes upgång/ dem ey i osidh wäcker :
 När Venus fick migh see/ ty hon migh för ey kende
 Vthan Arende strör / til Phoebum hon migh sänder/
 Och badh til wäg/ migh laga och skynda på rätt fort
 See! thet war mest som wälte/ jagh see fick samma ort !
 När jagh nu mit på Bärget/ kom / halfwägs vnder sky
 Begynte om mit hufwud / flyga medh storm och gny
 Flöd/ Luta/ och Pandor : The Muler stego upp.
 Apollo ropte migh; Ther bleff ett heelt uplopp.
 Strör springer Cho vp / medh wrede till sin tiella
 Och förn' jagh sägh/ på migh/ begynte' hon warn hålla/
 Att jagh bleff genom wäat ; then lust jagh platt förglömde
 Och wid ett lagereråd/ affsides migh nedh giömbde.
 Tänckte så widh mig stelff/ hur' swära jagh har felat
 I thet jagh så högh wärff/ vthrätta hafwer welat.
 Medan jagh nu så satt/ i Sorg och diupe tanckar
 Fram kommer Philemon, som går så fring och wankar/
 Sade ; sig hafwa hörde/ widh han gick them förbi
 Huru Thalia migh/ för all skull gjorde frigi
 Ty hon allena sagh/ jagh kom på samma stundh
 Medh största hast den wäg/ som lågh äth Venus lund.
 Hwileket enär Apollo, förnimmer sammaled;
 Bleff han medh migh på stundh/ the Muler och tilfred;
 Qwistat aff samma tråd/ the om mit hufwud lade
 Til Venerem nu gack / tigh wäsa ! the migh sade.
 På sådant sätt och wäs/ bleff migh then ort bekant
 Therföre jagh til löhn/ migh och en Nympe wane.
 Deet må nu altså wara; Philemon ähr min wän
 För thet han migh aff sorgen vprättade igen

Samne

Samppe en Adle Thalia till strängespeel ther til
Gånge til Helicon här effter hoo som will.

Πολυμοσ.

Aff gammal tillförsicht / doch medh tilbödeligh heder
Hör Borgmestare jagh / migh wänder nu til Eder /
Och vthaff hierans grund / alt gott som jagh förmå
Til Eder ähta stand / önskar medh orden få /
Gudh gifwe Eder barn / wälsigne Eder band /
Medh Lycka frögd och frid / vthaff sin milde hand /
Beware Eder hälsa / ja kropp medh löff och siäl
Här vthi detta löffwet / sedan och alltidh wäl.
Jagh hafwer aldreigh rodt / at den förflutne tidh
Sigh återhempta meer / på nytt skulle så blid /
Att tagh Eder en gångh / sampt barn aff Eder löff
See / och Eder hedersdagh / sägna medh tidfördriff /
Zwar til jagh och så ähr / aff alt hierta vpwäckt
Att jagh ey mera tan / här styra min Affekt.
Aff barndom fast wij samman / vpwarte medh en läst
Så är likwel wårt tilstånd / nu mera söndrat äth.
J hafwe nått Eder roo / J sofwa sött på duun /
Men jagh måste än nu / försökta min fortun /
Jagh hafwer från then tidh / ochsä ey warit stilla
Vpå mång frembder ort / och vpå warret willa.
Här ähr jagh nu ankommen / som jag haer aldreigh tänkt
Apollo har mest wällit / och min fara påträngt
Doch weet jagh ey om thet / här medh wil blifwa giordt
Zwart min kosa nu står / på den eller annan ort /
Alt sådant äthoos Eder / länge redo förglömt
Som synes lääst på migh / men Eret är lell ömt
Eret Skiep är wäl til hamns / kummit i godan fred
J hafwe gott quarter: ty kaster ankar ned
Därer vp edart gods / medh frögd och fullan sampn
Aff siöman sådan skeer / doch alt i ZKrans Kampn /
Föröfker thet medh glädie / och söker Eder profte
Gudh plägar dem wälsigna / som arbete medh sijt
Zwar til Jagh Eder lycka / önskar som thet sigh böde
Och säker skäde blifwer / om gammalt gott humeur /
Thes dagen warder swaal / och en godh flugge slinter
På migh medh blidt behag / aff dens högstes Bergsklinter.

